

Прочетете внимателно текста и отговорете на въпросите.

«Когато видя Йоан, че ловците си бяха починали вече и бяха уталожили глада си, той ги попита: «Като скитате толкова дни, какво търсите из планината? Чии люде сте вие, братя мои?». «Ние сме царски ловци – отговори главният между тях. – Шест дена скитахме из планината и търсихме тебе, свети старче. Самият цар Петър ни изпрати да те намерим. Той е в Средец и те моли да го приемеш да те види и да те чуе».

Старият пустинник не отговори веднага и, понеже вече не познаваше нито гнева, нито омразата, скръб се изписа по лицето му. «Ще ви покажа най-късия път през планината – каза той на ловците. – Върнете се при царя в Средец и му предайте моя отговор: «Аз, грешният Йоан, най-малкият от всички служители, няма да те приема. Ако си истински цар, роден от цар и от царица, ти ще разбереш, защо не желая да те видя и да ме видиш.

Така и стана. Деветмина ловци се върнаха в Средец и предадоха на царя отговора на пустинника дума по дума.

Цар Петър беше човек кротък, плах, без своя воля. Той нямаше сили да се бори против злото, което бе проникнало навсякъде и тласкаше към пропаст и държава, и църква, и народ. Развратни велможи и владици беснееха без страх от Бога, когото бяха забравили, без страх от царя, комуто се присмиваха... Народът стенеше в тъмнина и робство, плачеше заедно с него и царят, защото нямаше смелост да дигне царската си ръка и да го спаси от неправдите, от бедността, от болестите.

Цар Петър разбра отговора на Йоан: той, царят, наистина не беше достоен да се яви пред лицето на рилския пустинник. Старият пустинник беше чудотворец, а цар Петър, чужд на истинската вяра в Бога, вярваше и очакваше някакво чудо да спаси България от гибел и него да спаси от мъката на безпомощен цар. Той седна и написа саморъчно писмо до Йоана. Предаде писмото на един от болярите и му каза: «Занеси на преподобния отец това злато, тия плодове и това писмо от мене. Донеси ми отговор на тая моя последна молба».

Като се върна, боляринът подаде на царя златните украшения: «Царю, той ти връща украшенията и каза да ти предам думите му. Той каза, че ти не трябва да се уповаваш на неправдата и да желаеш грабежа. Нека твоето милосърдие се разлива върху всички, нека бедните да излизат радостни от твоя палат, а багреницата ти да сияе със светлината на добродетели».

Цели четиридесет и две години седя цар Петър на българския престол и тия дълги години бяха нещастни за България. Към края на живота си той стана калугер – много тежък бе за него българският царски венец.

(по Димитър Талев)

*багреница – царска мантия

*уталожили - успокоили

№	Тестови задачи	Точки	
1.	Отговорете с ДА или НЕ, като заградите съответното кръгче. Според текста: А) Болярите търсиха Йоан в пустинята. ДА/НЕ Б) Йоан е светец, който живееше в планината. ДА/НЕ В) Пустинникът не иска да види царя, защото той не изпълнява задълженията си. ДА/НЕ Г) Цар Петър иска със собствени сили да победи злото. ДА/НЕ Д) Цар Петър царува четиридесет години. ДА/НЕ	L/0/1/2/3 /4/5	L/0/1/2/3 /4/5
2.	Тълкувайте значението на дадените изрази (изречения) от текста с едно изречение или синонимен израз. Скръб се изписа по лицето му _____ _____ Злото тласкаше към пропаст и държава, и църква, и народ. _____ _____ Царят нямаше смелост да дигне царската си ръка. _____ _____	L/0/1/2/3 L/0/1/2/3	L/0/1/2/3 L/0/1/2/3
3.	Открийте в текста и запишете примери на: 2 метафори _____ _____ 2 епитета _____	L/0/1/2 L/0/1/2	L/0/1/2 L/0/1/2
4.	Озаглавете текста, като назовете темата му, и запишете заглавието. _____	L/0/1/2	L/0/1/2
5.	Отговорете на въпроса, като заградите буквата на верния отговор. Към кой тип се отнася текстът? А. повествование и описание; Б. повествование и разсъждение; В. повествование; Г. разсъждение.	L/0/1	L/0/1

6.	Открийте в текста и запишете по един синоним към всяка дадена дума. Монах _____ Откривам _____ Възрастен _____ Ненавист _____ Искам _____	L/0/1/2/3 4/5	L/0/1/2/3 4/5
7.	Коментирайте с 2-3 изречения преценката за царуването на Цар Петър според текста: «Цели четиридесет и две години седя цар Петър на българския престол и тия дълги години бяха нещастни за България». _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____	L/0/1 L/0/1 L/0/1 L/0/1	L/0/1 L/0/1 L/0/1 L/0/1
8.	Характеризирайте с 3-5 изречения образа на Йоан, като назовете и аргументирате 3 негови черти, проявени в текста. _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____	L/0/2/3/4 L/0/1 L/0/1 L/0/1 L/0/1	L/0/2/3/4 L/0/1 L/0/1 L/0/1 L/0/1

9.	Съставете и запишете 3 /три/ изречения, като употребите думата „СВОБОДЕН” в различни значения /можете да промените формата на думата – род и число.	L/0/1/2/3 L/0/1 L/0/1/2/3	L/0/1/2/3 L/0/1 L/0/1/2/3
10.	Определете към коя част на речта се отнася думата „СИ” в дадените изрази и посочете граматическите ѝ признаци. 1) Ловците <u>си</u> бяха починали - 2) Ако <u>си</u> истински цар -	L/0/1/2 L/0/1/2	L/0/1/2 L/0/1/2
11.	Запишете следните съществителни: глад, цар, ръка, палат А. в множествено число Б. в съчетание с числителното 2 (като го запишеш с букви)	L/0/1/2/3 /4 L/0/1/2/3 /4	L/0/1/2/3 /4 L/0/1/2/3 /4
12.	Запишете в съответните редове по един пример на глаголните времена, които се срещат в текста. Сегашно време _____ Минало свършено _____ Минало несвършено _____ Минало предварително _____ Бъдеще време _____	L/0/1/2/3 /4/5	L/0/1/2/3 /4/5

13.	Трансформирайте дадения текст в преизказно наклонение и запишете го. Цар Петър беше човек кротък, плах, без своя воля. Той нямаше сили да се бори против злото, което бе проникнало навсякъде и тласкаше към пропаст и държава, и църква, и народ. Народът стенеше в тъмнина и робство, плачеше заедно с него и царят ... _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____	L/0/1/2/3 4/5/6	L/0/1/2/3 4/5/6
14.	Препишете изречението, като поправите правописните и пунктуационните грешки. Димитър Талев беше писател, и същевременно творец с необикновен емоционален размах, страсна душа способен да са развълнува от звездният мир. _____ _____ _____ _____	L/0/1/2/3 4/5/6	L/0/1/2/3 4/5/6
15.	Прочетете изречението и запишете верните твърдения от дадените в скобите: Старият пустинник беше чудотворец, а цар Петър, чужд на истинската вяра в Бога, вярваше и очакваше някакво чудо да спаси България от гибел и него да спаси от мъката на безпомощен цар. _____ (сложно съчинено, сложно съставно, сложно смесено) и се състои от _____ (две, три, четири, пет, шест) прости изречения.	L/0/1 L/0/1	L/0/1 L/0/1
16.	Назовете и запишете по един автор от следните периоди от историята на българската литература: Възрожденска литература: _____ Българска литература след Освобождението: _____ _____ Съвременна българска литература: _____	L/0/1/2/3	L/0/1/2/3
17.	Свържете със стрелки творбата и нейния жанр. „Под игото“ _____ разказ „На Лора“ _____ поема „Септември“ _____ роман „Шибил“ _____ стихотворение	L/0/1/2/3 4	L/0/1/2/3 4

18.	Назовете и запишете имената на трима български автори и произведенията им, в които събитията се развиват в планината. <table><tr><td>№</td><td>Автор</td><td>Заглавие</td></tr><tr><td>1</td><td></td><td></td></tr><tr><td>2</td><td></td><td></td></tr><tr><td>3</td><td></td><td></td></tr></table>	№	Автор	Заглавие	1			2			3			L/0/1/2/3 L/0/1/2/3	L/0/1/2/3 L/0/1/2/3
№	Автор	Заглавие													
1															
2															
3															
19.	Свържете със стрелки творбата и името на нейния автор. „Индже” Николай Хайтов „Българи от старо време” Йордан Йовков „Дърво без корен“ Пенчо Славейков „Ралица“ Любен Каравелов	L/0/1/2/3 4	L/0/1/2/3 4												
20.	Съставете текст разсъждение (10–15 изречения), в който да изразите аргументирано мнението си /3 аргумента/, като отговорите на въпроса: „Какви черти на характера помагат на човека да бъде успешен в живота“.														